

U č i l a.

(Spisal J. Lapajne.)

(Dalje.)

Kdor učiteljev bi tožil, da nima učil, njega se pač lahko opozori na tega pedagoga, ki je še brez knjig zelo uspešno poučeval. Učitelj naj ne toži preveč, če nima slik za nazorni nauk, vsaj lahko vse stvari v šoli in zunaj šole porabi v to; naj tudi preveč ne tarna, ako nima slik za uspešni pouk v rastlinstvu. Vsaj raste okoli njegove šole toliko različnih rastlin, katerih pa največkrat morebiti niti sam ne pozna. To so torej naravna učila. Ali vrh teh potrebuje vendar še učil učitelj, ki se mora po postavah ravnati, in sicer potrebuje še učil, katera mu obrt in umetnost ponujete. O učilih v širjem pomenu, o deski, o klopèh, stoli, črnilu, kreda, spožvi, katera mora vsaka šola imeti; o šolskih knjigah, katere mora imeti vsak učenec, ne bodem govoril. Govoriti hočem največ le o učilih v ožjem pomenu besede, t. j. o onih pomočkih, katere se rabijo v šoli poleg šolskih knjig. Učila v tem pomenu so pač oni več ali manj umetno narejeni predmeti, s katerimi učitelj lajša umevanje predmetov po načelu: Poučuj nazorno! Poleg učil (Lehrmittel) imamo še samoučila (Lernmittel); to so ona učila, s katerimi se učenci urijo in vadijo, zlasti v pisanji, risanju, v pismenih jezikovnih vajah, v pismenem računstvu, v risanju zemljevidov itd. Zavoljo tega bodemo najprvo govorili o učilih in potem pa o samoučilih.

Učila za veronauk.

Prvi predmet ljudske šole je otrokom skoro najtežji. Sevéda vse je abstraktno, kar je v katekizmu. Edino sveto pismo ima kaj živega, kaj plastičnega. Katekizem se opira na biblijo; zavoljo tega bi bilo skoro bolje, da bi se sveto pismo učilo pred katekizmom. Toda za male otročiče je izdaja biblije iz c. kr. šolske zaloge preobširna in za revne otroke predraga.

Herderjeva knjigarna v Freiburgu je izdala malo knjižico te vrste z najmikavnejšimi povesti iz sv. pisma. Ta izdaja je jako lična in cena ter je prav pripravna za nižje razrede ljudskih šol. Poslovenil jo je štajerski duhovnik, rokopis potrdilo je labodsko in ljubljansko škofijstvo; toda ministerstvo ga do zdaj še ni potrdilo. — Kjer se otroci ne učé sv. pisma iz knjig, ondi je treba kazati vsaj slike, ki predstavljajo nekatere dogodbe starega in novega zakona. V novi izdaji Schuster-Lesar-jevih Zgodeb, so pa še precej lepe slike, ki zelo olajšajo otrokom učenje.

Učil v ožjem pomenu za veronauk navaja poslednji zapisnik šolskih knjig in učil malo.

Mi nahajamo tu v oddelku „učila za zemljepis in zgodovino“:

1. Biblische Bilder für den Unterricht in der Volksschule. Dunaj pri E. Hölzel-u. 32 slik, 1 slika prilepljena 1 gld.
2. Grünn's Raphael. — Abbildungen zur Apostelgeschichte. 14 listov. Katehetska zaloga. Prodaja v c. kr. zalogi šolskih knjig. Cena 7 gld.
3. Die Länder der heiligen Schrift. Zaloga Issleib-a in Rietzschel-a v Geri. Cena barvotiskanega izvoda 1 r. tolar.
4. Kozenn B. — Wandkarte von Palästina. Cena 4 gld.

Poleg teh je bilo izšlo v c. kr. zalogi, z denarjem neke ustanove založenih, 32 slik biblijskih, ki so se menda bile brezplačno šolam razdelile (l. 1877. in 1880.) Izišle so v katehetični zalogi (župnika Santter-ja). Znane so piscu tudi Herder-jeve slike iz sv. pisma, ki so izišle tudi v slovanskih jezikih. Imajo prav žive barve, če tudi niso po-

sebeno okusne. So pa najcenejše te vrste in svetovali bi zlasti učiteljem veronauka, da si jih vsaj na svoje ali cerkvene troške umislijo. Dobé se pri Herderji v Beču.

Učila za nazorni nauk.

Te vrste učil je izišlo užé na stotine, več ali manj dobrih, prav rabljivih, pa zopet slabejših, dragih, pa tudi cenih. V slovenskem jeziku je izišlo dvoje užé potrjenih učil te vrste:

1. **Nazorni nauk v podobah**, 86 barvanih tabel. Po 24. nemškem natisu. Zaloge F. Tempsky v Pragi. Cena 6 gld. 66 kr. Prilepljene table in lakirane ter za obešanje pripravljene stanejo 14 gld. (To je izvrstno učilo te vrste in tudi najboljše razširjeno).

2. **Tomšič J. Nazorni nauk za slovensko mladost**. V Ljubljani pri Giontini-ju. Cena 3 gld. 50 kr.

Z nemškim tekstom:

1. Bilder (16) für den ersten Anschauungsunterricht und zur Grundlage für den naturgeschichtlichen Unterricht. Mnihov. Ekspedicija kr. centralne šolske zaloge. Zaloga pri Alfredu Hölder na Dunaji. Cena 12 gld. 80 kr.

2. Hölzel's Wandbilder für den Anschauungs- und Sprachunterricht. Štiri letni časi. Pri Eduardu Hölzelnu na Dunaji. List stane 2 gld. 50 kr. (To učilo smo si ogledali in moremo ga toplo priporočati zlasti onim šolam, katere morejo potrošiti edino za slike 4 letnih časov 10 gld.) Te vrste slik je več. Tekst k tem slikam je kaj primeren, iz peresa Jordan-a in Eichler-ja.

3. Wilke's Bilder-Tafeln für den Anschauungsunterricht. Braunschweig, F. Wreden. 16 tabel 4 gld. 80 kr.

4. Winkelmann's Bilder für den Anschauungs- und Sprachunterricht. A. Pichler's Witwe & Sohn. 1. Bild: Der Frühling; der Mensch unter den Hausthieren; 2. Bild: Der Wald; 3. Bild: Sommer-Ernte; 4. Bild: Herbst-Ernte; 5. Bild: Winter; 6. Bild: Menschenverkehr; 7. Bild: Garten; 8. Bild: Gebirgslandschaft. Cena neprilepljeni sliki 1 gld. 80 kr.

5. V českem jeziku: Obrazy rostlin k názornému vyučování. 3 serije po 3 liste. Cena listu 1 gld.

Ker mora šola po §. 71 šolskega in učnega reda imeti slike za nazorni nauk, zato toplo priporočamo, da si šole brez tega učila vsaj eno izmed naštetih slik naročé; najboljše je sevéda, da sežejo po slikah s slovenskim imenovanjem. (Dalje prih.)

Opis šolske občine Blagovica

v zemljepisnem, prirodopisnem in zgodovinskem oziru v korist metodiki domovinoslovnega pouka.

Sestavil **Fran Marolt**.

Vladarja Ilirije imenoval je Napoleon svojega najboljšega generala Marmonta. Ta je deželo urno organiziral po francozkem vzgledu, a se vedno oziral na domače užé utrjene šege. Tako imel je tudi mnogo tedanjih „mairov“, slično denašnjim županom.

Piskarjev stari oče bil je francozki „maire“ v Blagovici. Govoril je kaj dobro francozko, zato so ga tudi mnogokrat uporabili tolmačem.